

Cryphonectria parasitica, kanker in tamme kastanje

Sinds er strengere fytosanitaire eisen gelden voor Engeland voor de import van kastanjabomen van het geslacht *Castanea*, is er bij de NVWA extra aandacht voor ziekten en plagen in tamme kastanje. Bepaalde ziekten en plagen komen niet of zeer beperkt voor in Engeland, waardoor strenge eisen aan import worden gesteld. Op dit moment kan er geen kastanje worden geëxporteerd naar Engeland, omdat Nederland niet vrij is van *Dryocosmus kuriphilus*, een galwesp, en kastanjekanker, veroorzaakt door *Cryphonectria parasitica*.

Cryphonectria parasitica komt al sinds 1938 voor in Europa, de eerste melding kwam vanuit Italië. Tegenwoordig wordt deze schimmel steeds noordelijker in Europa gevonden. De eerste vondst van *C. parasitica* in België was in 2014. In de periode 2014-2016 werd de schimmel in België op negen verschillende locaties vastgesteld op bomen, en eenmaal sporulerend op paaltjes van een omheining gemaakt van hout van *Castanea*! In Nederland werd de schimmel al veel eerder waargenomen. De eerste vondst in Nederland dateert uit 1995 en kwam uit de omgeving van Geleen. In Nederland heeft de schimmel zich inmiddels noordelijker verplaatst. De meest noordelijke vondst is Ede, Gelderland (vondsten uit 2010/2011). In alle gevallen zijn de aangetaste bomen opgeruimd, en bij inspecties in de volgende jaren is in geen van de gevallen een nieuwe aantasting waargenomen. In kwekerijen is deze schimmel nooit aangetroffen in Nederland, enkel in het openbaar groen. In Engeland werd de eerste vondst van *C. parasitica* in 2011 gedaan, op een productiebedrijf voor vruchten van tamme kastanje. De bomen waren oorspronkelijk geleverd door een Franse kwekerij in 2007. In 2016 waren er in Engeland geïsoleerde vondsten, onder andere in Kent, in openbaar groen.

De ziekte veroorzaakt door *C. parasitica* kenmerkt zich door ingezonken bastweefsel op stam en takken, waar later scheuren in optreden (zie figuur 1). Bij aantasting van een enkele tak is het opvallend dat de bladeren van die tak bruin worden, en blijven hangen (zie figuur 2). Boven de ziekteplekken sterven de takken af, terwijl onder deze afgestorven plekken weer nieuwe takken uitlopen (figuur 3). Op de aangetaste stam- en takdelen zijn na enige tijd ronde, oranje, kussenvormige *Nectria*-achtige vruchtlichaampjes te zien, waarin sporen worden gevormd (zie figuur 3). Om Nederland vrij te houden van deze gevreesde ziekte, vragen we u om verdachte symptomen te melden via emailadres: boomziekten.nrc@nvwa.nl.

Gerard van Leeuwen, Nationaal Referentiecentrum – NVWA

Figuur 1: Symptomen van *Cryphonectria parasitica* op de stam van tamme kastanje. (Foto's figuur 1 en 3 geplaatst met toestemming van Joana B. Meyer, Eidg. Forschungsanstalt für Wald, Schnee und Landschaft (WSL), Birmensdorf, Zwitserland).

Figuur 2: Tak met bruine, verdorde bladeren. (Foto: Johan Meffert, NVWA)

Figuur 3: Krans van nieuwe takken aan basis van aangetaste bast.